ชื่อโครงการวิจัย การพัฒนารูปแบบการสอนกระบวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ : กรณี ศึกษาน้ำตาลแว่น ดำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อ้อยทิพย์ พลศรี เดือน/ปีที่ทำวิจัยเสร็จ พฤษภาคม 2546

บทลัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสึกษาและพัฒนารูปแบบการสอนกระบวนการออกแบบ บรรจุภัณฑ์น้ำตาลแว่น คำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือผู้ ประกอบการ นักศึกษาโปรแกรมศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) และผู้ทรงคุณวุฒิด้วย วิธีการสุ่มอย่างง่ายและแบบเจาะจงโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบประเมินผลงานการออกแบบและแบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิจัยพบว่า

 ผู้ประกอบการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มบ้านคลองฉนวน ส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ มากกว่า 5 ปี และยังคงใช้กระบวนการทำแบบตั้งเดิม โดยการใช้บรรจุภัณฑ์จะใส่ถุงพลาสติกและ ติดสติกเกอร์ตราสินด้าชื่อกลุ่ม พร้อมที่อยู่และหน่วยงานที่สนับสนุน ส่วนปัญหาหลักที่ผู้ประกอบ การพบ คือ การงายผ่านคนกลาง การถูกตัดราดาจากผู้ประกอบการรายย่อยและทุนสนับสนุนที่ต้อง ใช้ตื้นเป็นรายปี และจากการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการสอนเป็นรูปแบบที่ผู้วิจัยคิดดันขึ้นจากการ ประมวลประสบการณ์และศึกษาข้อมูลภาคสนามเรื่องน้ำตาลแว่น โดยมีโครงสร้างที่แสดงถึงองค์ ประกอบต่าง ๆ ในการสอนที่เน้นการปฏิบัติ 3 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นวิเคราะห์ 2. ขั้นสังเคราะห์ 3. ขั้น ประเมินผล และส่วนของกิจกรรมจะเน้นประเด็นของการกำหนดกรณีศึกษา อันส่งผลไปสู่การ ปฏิบัติการภาคสนาม

 ผลจากการทคสอบความเข้าใจกระบวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ พบว่า หลังจากผู้วิจัย ทำการทคลองสอนโดยใช้รูปแบบการสอนกระบวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์เป็นหลัก นักศึกษา สามารถทำคะแนนหลังเรียนได้คีกว่าก่อนเรียนทุกคน และจากการประเมินผลการออกแบบบรรจุภัณฑ์ นักศึกษาสามารถทำคะแนนโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์คีมากทุกด้าน ทั้งด้านรูปแบบ ด้านประโยชน์ ใช้สอยและด้านการผลิต

3. ผลจากการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงกุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงกุณวุฒิทั้ง 5 ท่านเห็นว่า รูปแบบการสอนกระบวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ตามโครงสร้างที่ผู้วิจัยนำเสนอมีความเหมาะสม ดีแล้ว เพียงแต่อาจจะต้องเพิ่มระยะเวลาในการปฏิบัติและควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำตาลแว่นใน รูปแบบอื่น ๆ ด้วย

Research Title:Development of Process Teaching Model for Packaging Design: A CaseStudy of Palm-Sugar of Tambon Choomphon, Amphoe Sathing Phra,
Songkhla Province.Researchers:Assistant Professor Oythip PholasriInstitution:Rajabhat Institute, SongkhlaDate of Completion:May 2003.

The objective of this research is to study and develop a process teaching model for packaging design of palm-sugar product of Tambon Choomphon, Amphoe Sathing Phra, Songkhla Province. The sample for this experimental research consists of three groups: entrepreneurs, students in the post-diploma undergraduate arts program, and specialists by simple random

sampling and purposive sampling. Data were collected through interviews, tests, and evaluaton of packaging designs and assessment by specialists. The results of the study reveal the following:

1. The entrepreneurs, a farmer's group from Ban Khlong Chanuan, are those who have five or more years of experience in palm-sugar production. They still utilize the traditional method in packaging palm-sugar products, mostly with plastic bags with paste-on stickers specifying their trade logo, busicness address, and supporting agencies. Major problems faced by the enterpreneurs are the following: transactions made through middlemen; price cutting made by small entrepreneurs; and repayment of loan capital made annually. An anlysis of the teaching model constructed by the researcher based on experience and field data on palm-sugar reveals structural components of three stages of teaching with focus on practical aspects: 1) analysis stage, 2) synthesis stage, and 3) assessment stage. For the teaching activities, a focus has been made on issues relevant to a case study, which leads to field work.

2. A pre-test and a post-test for understanding of packaging design process were carried out by the researcher who utilized the process teaching model to the students. The results revealed that the students acquired a higher score in the a post-test than they did in the pretest. From the

evaluation of the packaging designs, overall, it was found that the students acquire the scores at the

very high level in all dimensions, such as form, utility, and production.

3. Assessment by five specialists reveals that the process teaching model for packaging

design presented by the researcher is appropriate. They commented that more time was needed for practice and that palm-sugar products should be also developed in other forms.